

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ประวัติศาสตร์

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่

กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 978-974-01-9820-8

พิมพ์ครั้งที่ ๓ จำนวน ๑๒,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๕๔

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๕๓๔ ๓๐๓๓, ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๓๓ โทรสาร : ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๑๐

จัดจำหน่าย : องค์การค้าของ สกสค.

๖๙ อาคาร ๙ ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ

เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ : ๐ ๒๖๒๙ ๑๙๑๐-๑๑

โทรสาร : ๐ ๒๒๔๐ ๓๖๔๐, ๐ ๒๒๔๒ ๕๔๓๐

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นเพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนมีสื่อการเรียนการสอนใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อจัดทำหนังสือเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ขึ้น

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับตนเอง และครอบครัว วันเวลา ความเปลี่ยนแปลง สัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติไทย และวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยนำเสนอเนื้อหาเป็นเรื่องราวผ่านตัวละครที่มีวัยเดียวกับนักเรียน ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้ดี ในการใช้หนังสือเรียนประกอบการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูควรทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด “สำหรับครูและผู้ปกครอง” ที่นำเสนอไว้ในส่วนหน้าของแต่ละหน่วย รวมทั้ง “ชวนคิด ชวนทำ” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้เสนอแนะไว้ท้ายบทเรียน ครูอาจเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพนักเรียน โรงเรียน และท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากมีข้อเสนอแนะใด โปรดกรุณาแจ้งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง ขอขอบคุณคณะผู้จัดทำและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒๙ มกราคม ๒๕๕๓

หน้า

หน่วยที่ ๑ ตนเองและครอบครัว

เรื่องที่ ๑	ฉันคือใคร	๓
เรื่องที่ ๒	ครอบครัวของฉัน	๑๐

หน่วยที่ ๒ วัน เวลา

เรื่องที่ ๓	วันนี้วันอะไร	๑๗
เรื่องที่ ๔	วันสำคัญ	๒๒
เรื่องที่ ๕	ช่วงเวลาวันหนึ่งของฉัน	๒๗

หน่วยที่ ๓ ความเปลี่ยนแปลง

เรื่องที่ ๖	ชีวิตสมัยคุณปู่	๓๓
เรื่องที่ ๗	เมื่อก่อนกับวันนี้	๓๗
เรื่องที่ ๘	ย้ายบ้าน	๔๓

หน่วยที่ ๔

สัญลักษณ์ที่แสดง
ความเป็นชาติไทย

เรื่องที่ ๙	ประเทศของเรา	๔๙
เรื่องที่ ๑๐	ธงไตรรงค์	๕๔
เรื่องที่ ๑๑	คนไทยให้สวย	๕๘
เรื่องที่ ๑๒	ภาษาไทยของเรา	๖๑

หน่วยที่ ๕

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

เรื่องที่ ๑๓	มรดกป๊าย่า	๖๗
เรื่องที่ ๑๔	สมุนไพรในสวน	๗๑
เรื่องที่ ๑๕	มรดกวัฒนธรรมในชุมชน	๗๖
เรื่องที่ ๑๖	เราคือคนไทย	๘๐
เรื่องที่ ๑๗	ความภูมิใจในความเป็นไทย	๘๔

บรรณานุกรม

หน่วยที่ ๑ ตนเองและครอบครัว

สำหรับครูและผู้ปกครอง

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย
ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์
เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ (๓) บอกประวัติความเป็นมา
ของตนเองและครอบครัว โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง

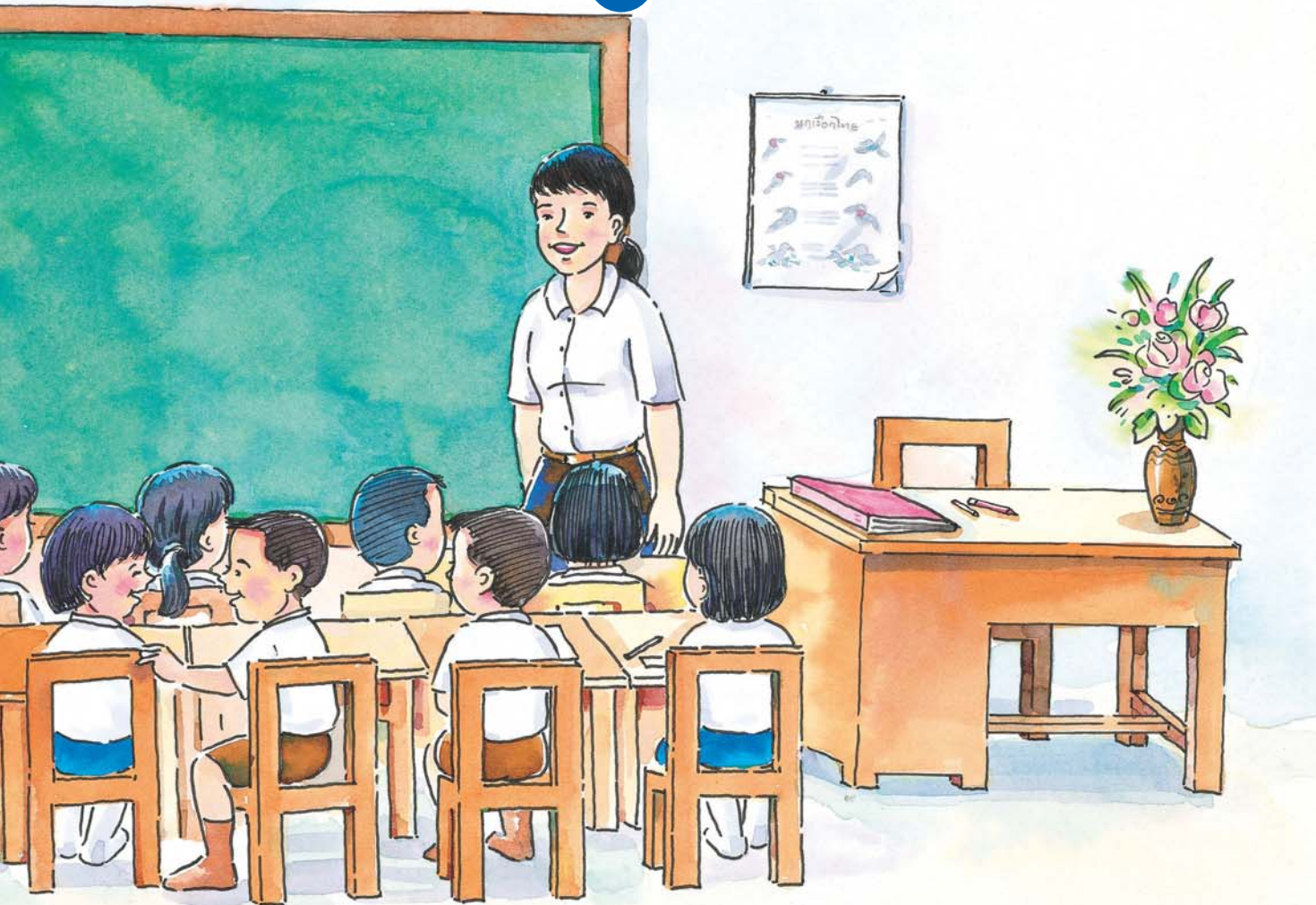

สาระการเรียนรู้

๑. วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ
๒. การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

เรื่องที่ ๑ ฉันทคือใคร

วันนี้โรงเรียนเปิดเรียนวันแรก นักเรียนดีใจที่ได้
พบเพื่อนใหม่

คุณครู “สวัสดีค่ะนักเรียนทุกคน คุณครูชื่อ ใจดี
เป็นครูประจำชั้นของทุกคน นักเรียนรู้จักเพื่อน
ครบทุกคนหรือยังคะ”

นักเรียน “ยังค่ะ” “ยังครับ”

คุณครู “วันนี้ครูจะให้นักเรียนออกมาแนะนำตัวให้เพื่อน ๆ รู้จัก แต่ก่อนที่จะแนะนำตนเอง ครูอยากให้นักเรียนสำรวจตัวเองก่อนค่ะ”

อุษา “สำรวจเรื่องอะไรบ้างคะ”

คุณครู “สำรวจตัวเองว่าเรารู้จักตัวเราเองหรือยัง เช่น เราชื่ออะไร นามสกุลอะไร เกิดเมื่อไร มีพี่น้องกี่คน พ่อแม่ชื่ออะไร มีอาชีพอะไร”

วาริ “คุณครูขา หนูไม่ทราบวันเกิดค่ะ”

คุณครู “นักเรียน...ช่วยกันคิดซิคะว่า เราจะหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้อย่างไร”

นักเรียน “ถามพ่อแม่ค่ะ” “ถามพี่ครับ”

“ถามปู่ย่าตายายครับ” “ถามผู้ปกครองค่ะ”

คุณครู

“เก่งมากค่ะ ถ้าเราต้องการรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และครอบครัว เราควรสอบถามพ่อแม่ หรือญาติพี่น้องในครอบครัว นอกจากนี้นักเรียนควรสำรวจตัวเองด้วยว่า แต่งตัวเรียบร้อยหรือยัง สะอาดหรือไม่ ที่สำคัญครูอยากให้ นักเรียนตั้งใจนึกว่าตนเองเป็นคนอย่างไร ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ควรบอกให้เพื่อนรู้ด้วย นักเรียนสงสัยไหมคะว่าทำไม”

วิชา

“ผมรู้ครับ เราจะได้รู้จักกัน เพื่อนไม่ชอบอะไร เราก็ไม่ทำอย่างนั้น ไม่ต้องทะเลาะกันครับ”

คุณครู “ค่ะ การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รู้จักเขารู้จักเรา เข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเองในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

จากนั้นก็ให้นักเรียนทุกคนแนะนำตัวให้เพื่อนๆ รู้จัก

๑. ให้นักเรียนทำกิจกรรมแนะนำตนเองกับเพื่อน
ในห้อง โดย

๑.๑ ให้นักเรียนเล่นเกมถาม-ตอบแนะนำ
ตัวเอง “ฉันคือใคร” โดยให้นักเรียนจับมือกันเป็น
วงกลมและถาม-ตอบกันเป็นลูกโซ่ในเรื่องที่ตนเอง
อยากรู้ เพื่อฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามอย่างง่าย ๆ
เช่น เธอชื่ออะไร เธอเกิดจังหวัดไหน เธอชอบอะไร
บ้านอยู่ที่ไหน ฯลฯ

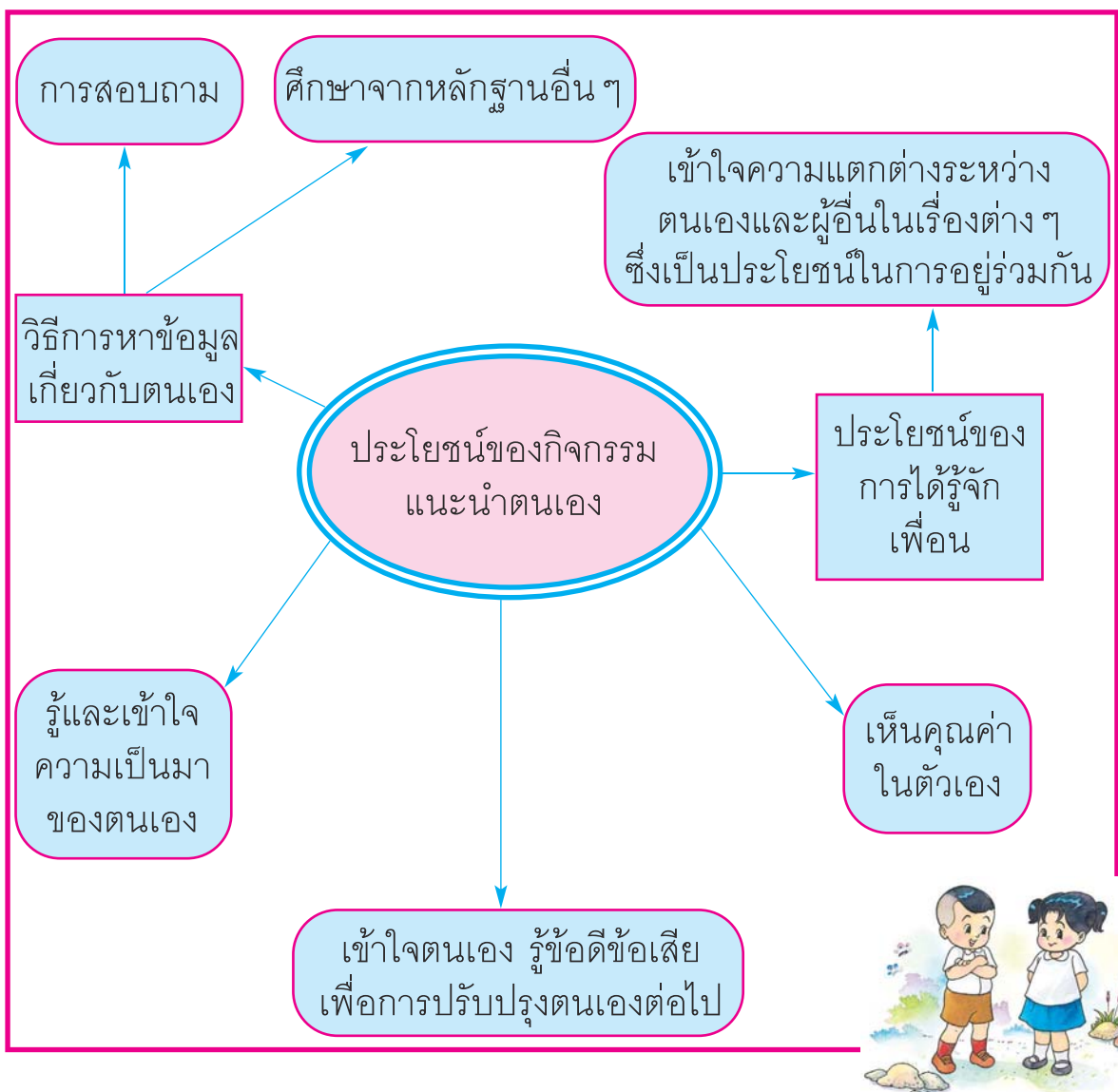
๑.๒ ให้นักเรียนสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
จากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง แล้วเล่าให้เพื่อน ๆ และคุณครู
ฟังในห้องเรียน

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปประโยชน์ของกิจกรรมในประเด็นต่าง ๆ

๒.๑ วิธีหาข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง

๒.๒ ประโยชน์ของการทำกิจกรรมแนะนำตนเอง

๒.๓ ประโยชน์ของการได้รู้จักเพื่อน

เรื่องที่ ๒ ครอบครัวของฉัน

วิชา

“พ่อครับ วันนี้คุณครูให้ทุกคนแนะนำตัวเอง
ให้เพื่อน ๆ รู้จักด้วยครับ”

พ่อ

“ดีแล้วลูก เพราะทำให้รู้จักกันมากขึ้น
แล้วมีใครบ้างล่ะลูก”

วิชา “หลายคนครับ พรุ่งนี้คุณครูให้พวกเราไป
เล่าประวัติของครอบครัวให้เพื่อนฟังด้วย
ครับ แม่กับพ่อเล่าเรื่องของครอบครัวให้ผม
ฟังหน่อยสิครับ”

แม่กับพ่อจึงช่วยกันเล่าเรื่องต่างๆ ของครอบครัว
ให้วิชาฟัง

วันนี้คุณครูให้นักเรียนเล่าประวัติของตนเองและ
ครอบครัวให้เพื่อน ๆ ฟัง

วิภา “ฉันมีเชื้อสายจีน อากงหรือตาของฉัน
เดินทางมาจากเมืองจีน พ่อแม่ของฉันขาย
ของอยู่ที่ตลาด ฉันเป็นลูกคนโต ฉันมีน้อง
สาว ๑ คน น้องชาย ๑ คน”

อุษา “ฉันอยู่กับแม่และพี่สาว แม่ของฉันเป็นช่างตัดเสื้อ พ่อของฉันเป็นตำรวจแต่เสียชีวิตแล้ว เพราะจับผู้ร้าย”

หลังจากที่ทุกคนเล่าจบ วิชาถามว่า

วิชา “ทำไมเราต้องรู้เรื่องครอบครัวของตัวเองด้วยครับ”

คุณครู “เพื่อให้เรารู้ความเป็นมาของครอบครัวตนเอง และจะได้เกิดความรักความภูมิใจในครอบครัวของตนเองค่ะ”

วิชา “ภูมิใจเพื่ออะไรครับ”

คุณครู “เราจะได้ทำสิ่งที่ดี ๆ เพื่อรักษาชื่อเสียงของ
ครอบครัวไงคะ”

อุษา “แม่ของหนูบอกว่า พ่อของหนูเป็นตำรวจ
ที่ดี จึงให้หนูและพี่สาวทำความดีเหมือน
พ่อด้วยค่ะ”

๑. ครูให้นักเรียนสอบถามประวัติความเป็นมาของครอบครัวตนเองจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง

๒. นักเรียนวาดภาพครอบครัวของตนเองแล้วนำผลงานของนักเรียนมาแสดงหน้าชั้นเรียน

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปวิธีการสืบค้นข้อมูลครอบครัวของนักเรียน

หน่วยที่ ๒ วัน เวลา

สำหรับครูและผู้ปกครอง

มาตรฐาน ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ (๑) บอกวันเดือนปี และการนับช่วงเวลาตาม ปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ส ๔.๒ (๒) เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น

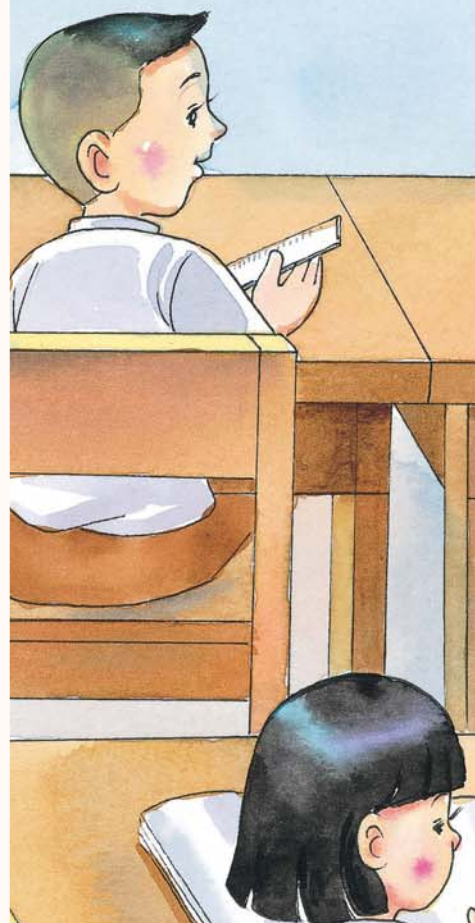
สาระการเรียนรู้

๑. ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏใน ปฏิทิน

๒. ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติที่ปรากฏใน ปฏิทิน

๓. ใช้คำบอกช่วงเวลา เช่น วันนี้ เดือนนี้ ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น ตอนค่ำ เล่าเหตุการณ์ในปัจจุบัน

๔. การเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

เรื่องที่ ๓ วันนี้วันอะไร

คุณครูใจดีให้นักเรียนดูปฏิทินในห้องเรียน
และถามนักเรียนว่า

คุณครู “ปฏิทินบอกให้เรารู้เรื่องอะไรบ้างคะ”

อุษา “วัน เดือน ปี ค่ะ”

ดารา “วันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์
อาทิตย์ค่ะ”

วิชา “วันที่ครับ วันที่ ๑ วันที่ ๒ วันที่ ๓...”

คุณครู

“แล้ววันนี้เป็นวันที่เท่าไรคะ”

อารี

“วันศุกร์ที่ ๒๑ ค่ะ”

คุณครู

“เดือนอะไรคะ”

อุษา

“เดือนพฤษภาคมค่ะ”

คุณครู

“เก่งมากค่ะ นักเรียน

สังเกตดูที่ปฏิทินสิคะ

ว่า แต่ละเดือนมีจำนวนวันเท่ากันไหม”

ดารา

“ไม่เท่ากันค่ะ เดือนที่ลงท้ายด้วย**คม** มี

๓๑ วัน เดือนที่ลงท้ายด้วย**ยน** มี ๓๐ วัน”

วิชา

“คุณพ่อบอกว่าเดือน**กุมภาพันธ์** มี ๒๘ วัน

และจะมี ๒๙ วัน ทุกๆ ๔ ปีค่ะ”

คุณครู

“ถูกต้องแล้วค่ะ นักเรียนสังเกตดูที่ปฏิทิน

อีกครั้งสิคะว่ามีอะไรอีกบ้าง

วิชา

“มีปีครับ ปีนี้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ครับ”

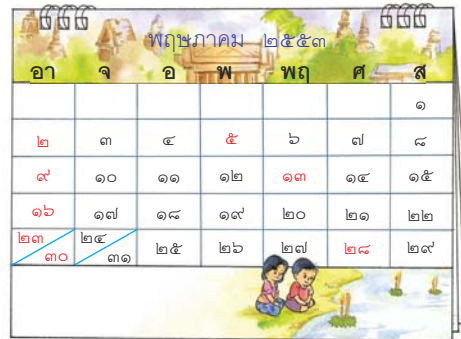
อุษา

“ถ้าเช่นนั้น วันนี้ก็เป็นวันศุกร์ที่ ๒๑

พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ใช่ไหมคะ”

คุณครู

“ใช่แล้วค่ะ”

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						๑
๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒
๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙

พฤษภาคม ๒๕๕๓						
อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						๑
๒	๓	๔	๕	๖ แรม ๘ ค่ำ เดือน ๖	๗	๘
๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓ แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	๑๔	๑๕
๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๗	๒๒
๒๓ ๓๐	๒๔ ๓๑	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗	๒๙
๑ วันแรงงานแห่งชาติ ๕ วันฉัตรมงคล ๑๓ วันพืชมงคล ๒๘ วันวิสาขบูชา						

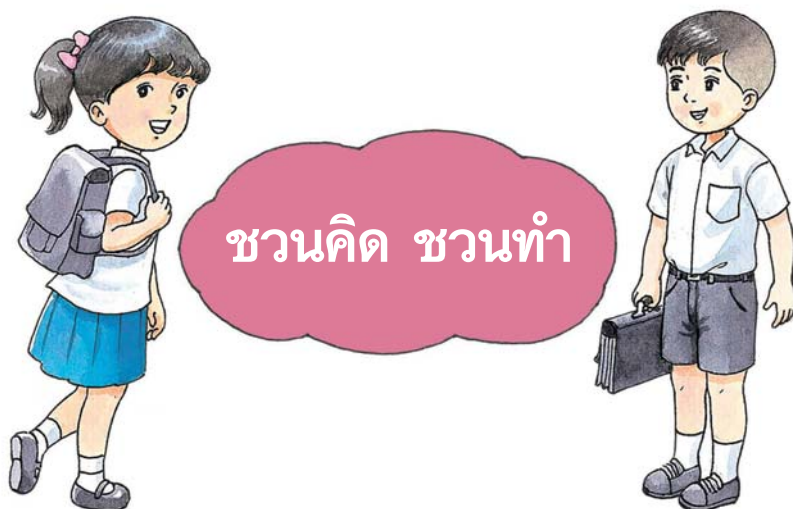
ดารา

“คุณครูขา แล้วที่เขียนว่า
ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๗
คืออะไรคะ”

คุณครู

“เป็นการนับเวลาแบบไทยค่ะ วันศุกร์ที่ ๒๑
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น เป็นการนับ
วันเวลาแบบที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เป็น
การนับเวลาแบบสุริยคติ คือ **นับโดยยึด**
ดวงอาทิตย์เป็นหลัก ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กัน
ทั่วไป ส่วน**การนับเวลาโดยยึดดวงจันทร์**
เป็นหลัก เรียกว่า **แบบจันทรคติ** คือ ข้างขึ้น
ข้างแรม เป็นการนับวันเวลาแบบไทย เช่น
ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๗

- ดารา** “ในวันนี้ คือวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๗ เป็นการนับเวลาแบบจันทรคติ ส่วนวันศุกร์ที่ ๒๑ เดือนพฤษภาคม เป็นการนับเวลาแบบสุริยคติ”
- คุณครู** “เก่งมากค่ะ”
- อารี** “พระพุทธรูปในปฏิทินนี้หมายถึงวันพระใช่ไหมค่ะ”
- คุณครู** “ถูกแล้วค่ะ ปฏิทินบอกอะไรอีกค่ะ”
- วิชา** “บอกวันหยุดครับ เช่น ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นวันวิสาขบูชา
- คุณครู** “ถูกต้องค่ะ แสดงว่านักเรียนดูปฏิทินเป็นแล้ว ปฏิทินบอกให้รู้วัน เดือน ปี แล้ว ปฏิทินยังบอกถึงวันสำคัญต่างๆ ด้วย ทั้งตามระบบสุริยคติ และจันทรคติ นอกจากนี้ใช้เตือนความจำ และบันทึกกำหนดนัดหมายต่างๆ ด้วย

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปชื่อวันในหนึ่งสัปดาห์ เดือนในหนึ่งปี ครูเขียนชื่อวัน และชื่อเดือนบนกระดาน และให้นักเรียนคัดลงสมุด

๒. ให้นักเรียนหา วัน เดือน ปีเกิดของตนเองใน ปฏิทินแล้วเขียนลงในบัตรคำ

๓. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาปฏิทินว่าบอกอะไรกับ นักเรียนบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร

เรื่องที่ ๔ วันสำคัญ

คุณครู

“เมื่อวานครูสอนให้นักเรียนอนุภาทิกันแล้ว
วันนี้เราจะเรียนเรื่องวันสำคัญของชาติค่ะ
ดูซิว่าในเดือนธันวาคมมีวันสำคัญอะไรบ้าง”

ดารา

“วันพ่อค่ะ เป็นวันเกิดของในหลวง”

คุณครู

“วันพ่อตรงกับวันที่เท่าไรคะ”

วิชา “วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปีครับ”

ธันวาคม ๒๕๕๓						
อา	จ	อ	พ	พ	ศ	ส
			๑	๒	๓	๔
๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑
๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘
๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕
๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	

๕ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐ วันพระราชทานรัฐธรรมนูญ ๓๑ วันสิ้นปี

อุษา “วันพ่อปีนี้ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๕ ธันวาคมค่ะ”

คุณครู “ถูกต้องค่ะ วันคล้ายวันพระราชสมภพของในหลวงคือวันที่ ๕ ธันวาคม เราถือเป็นวันสำคัญของชาติ เรียกว่าวันอะไรคะ”

นักเรียนตอบพร้อมกันเสียงดัง

นักเรียน “วันเฉลิมพระชนมพรรษาครับ หรือวันพ่อแห่งชาติค่ะ”

คุณครู “ทุกคนควรแสดงความเคารพในหลวงของเรา เพราะพระองค์ทรงเป็นมิ่งขวัญศูนย์รวมจิตใจอันสูงสุดของปวงชนชาวไทย”

เพลงสรรเสริญพระบารมี

คำร้อง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ข้าพระพุทธเจ้า	เอามโนและศิระกราน
นบพระภูมิบาล	บุญดีแรก
เอกบรมจักริน	พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง	เย็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ๕ รักษา	ปวงประชาเป็นสุขศานต์
ขอบันดาล	๕ ประสงค์ใด
จงสถิตย์ดำรง	หวังวรหฤทัย
ดุจถวายชัย	ชโย

เราควรยืนตรงเพื่อแสดงความเคารพพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อได้ยืนเพลงสรรเสริญ
พระบารมี

อารี “แล้ววันที่ ๑๐ ธันวาคม เป็นวันอะไรคะ”

คุณครู “วันรัฐธรรมนูญค่ะ เป็นวันที่คนไทยได้มีรัฐธรรมนูญฉบับถาวร เพื่อใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย แล้วใครรู้บ้างว่าวันที่ ๓๑ ธันวาคม เป็นวันอะไรคะ”

วิชา “เป็นวันสิ้นปี ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ครับ”

คุณครู “เก่งมากค่ะ และนอกจากนี้ภายในหนึ่งปี ยังมีวันสำคัญอื่นๆ อีกนะคะ **ปฏิทินจะทำเครื่องหมายบอกวันสำคัญให้เข้าใจตรงกัน**”

๑. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการใช้วัน เดือน ปี ในชีวิตประจำวัน เช่น วันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ

๒. ให้นักเรียนใช้ปฏิทินโดยแบ่งจับคู่กันศึกษาปฏิทินคู่ละ ๑ เดือน แล้วครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ เช่น

- เดือนมกราคมมีกี่วัน
- มีวันอาทิตย์กี่วัน วันอาทิตย์ตรงกับวันที่อะไรบ้าง
- มีวันสำคัญอะไรบ้าง
- วันเริ่มต้นเดือนตรงกับวันที่อะไร
- วันสิ้นสุดเดือนตรงกับวันที่อะไร

๓. ให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

- เขียนความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อในหลวง
- จัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับในหลวง

๔. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

เรื่องที่ ๕ ช่วงเวลาวันหนึ่งของฉัน

พฤษภาคม ๒๕๕๓

อ	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						๑
๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒
๒๓ ๓๐	๒๔ ๓๑	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙

คุณครู

“เรามาทบทวนเรื่องวัน เวลา กันหน่อย
วันนี้เป็นวันที่เท่าไรคะ”

อุษา

“วันจันทร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ค่ะ”

คุณครู

“เมื่อวานเป็นวันอะไรคะ”

อารี

“วันอาทิตย์ค่ะ”

คุณครู “เก่งมากค่ะ เมื่อวานนี้นักเรียนทำอะไรกันบ้างคะ”

วิภา “**ตอนเช้า**ไปวัดกับคุณแม่ค่ะ”

อุษา “หนูช่วยคุณแม่ทำอาหารเช้าค่ะ”

คุณครู “ดีมากค่ะ ในวันที่เราว่าง เราควรช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านค่ะ”

วิชา “**ตอนสาย**ผมกับคุณพ่อ ไปเยี่ยมคุณปู่กับคุณย่า แล้ว**ตอนเที่ยง**ทานอาหารเที่ยงที่บ้านสวนครับ”

คุณครู
วิภา

“ค่ะ แล้ว**ตอนบ่าย**มีใครทำอะไรบ้างคะ”

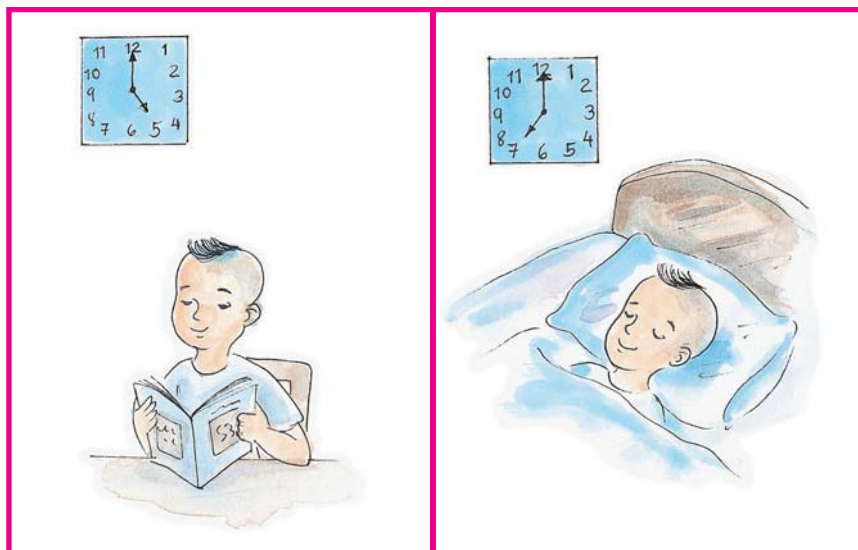
“ตอนบ่ายหนูไปช่วยคุณแม่ขายของอยู่ที่
ตลาด แล้วกลับบ้าน**ตอนเย็น**”

อุษา
วิชา

“หนูช่วยคุณแม่ซักผ้าค่ะ”

“ตอนเย็นกลับจากบ้านคุณปู่แล้ว ผมอ่าน
หนังสือจนถึง**ตอนค่ำ**แล้วเข้านอนครับ”

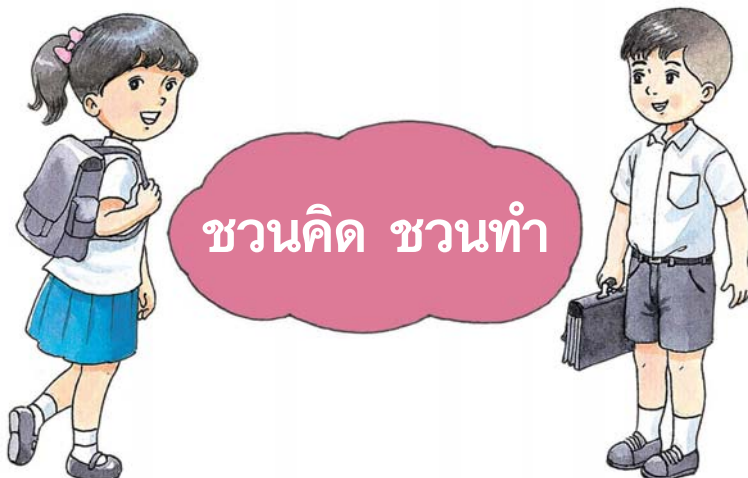

คุณครู “แล้ววันนี้ล่ะคะ”

วิชา “วันนี้**ตอนเช้า**ผมตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน แต่งตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วรีบมาโรงเรียนครับ”

คุณครู “ดีมากค่ะ เรื่องราวในแต่ละวัน มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน เราใช้คำบอกช่วงเวลา ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ในแต่ละวันเราจะแบ่งช่วงเวลาออกเป็น **ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น** แต่เรา อาจเพิ่ม**ตอนสาย ตอนบ่าย ตอนค่ำ** เพื่อให้เราเข้าใจชัดเจนได้ว่า เหตุการณ์ใด เกิดขึ้นก่อน และเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นภายหลัง เพื่อเรียงตามลำดับได้ถูกต้อง

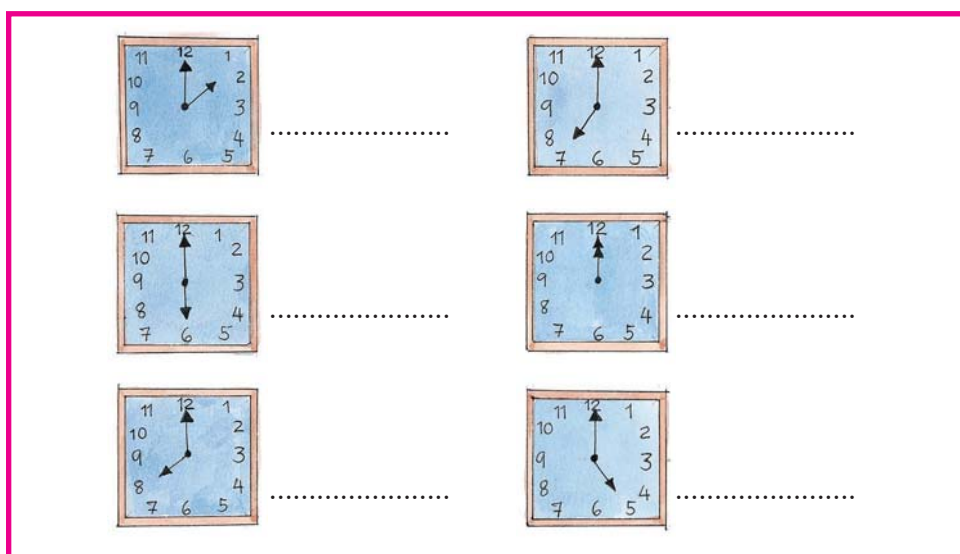

๑. คุณครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและรวบรวมคำบอกช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วเขียนลงในบัตรคำ

๒. ให้นักเรียนใช้คำบอกช่วงเวลา แต่งประโยคง่ายๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเอง

๓. ดูเวลา แล้วระบุคำบอกช่วงเวลาให้ตรงกัน เช่น ตอนเช้า ตอนสาย ตอนบ่าย ตอนเที่ยง ตอนเย็น

หน่วยที่ ๓ ความเปลี่ยนแปลง

สำหรับครูและผู้ปกครอง

มาตรฐาน ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ (๑) บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย

ส ๔.๒ (๒) บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้

๑. ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรม และใกล้ตัว

๒. สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา

๓. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน เช่น การย้ายบ้าน การย้ายโรงเรียน การเลื่อนชั้นเรียน การได้รับรางวัล

เรื่องที่ ๖ ชีวิตมัคคุณปุ

วันนี้เด็ก ๆ มาเที่ยวบ้านสวนของวิชา คุณปุ คุณย่า
นำอาหารและผลไม้ในสวนมาเลี้ยง เมื่อรับประทาน
อาหารเสร็จ ทุกคนจึงแยกย้ายเดินสำรวจสิ่งของ
ในบ้านที่ตนสนใจ

อุษา “คุณย่าขา ที่แขวนอยู่นั้นอะไรคะ”

คุณย่า “ตะเกียงเจ้าพายุจ๊ะ สมัยก่อนเราไม่มีไฟฟ้า เราใช้ตะเกียงกัน”

ดารา “ไม่มีไฟฟ้า แล้วหุงข้าวกันอย่างไรคะ”

คุณย่า “เราใช้เตาก่อไฟด้วยฟืนหรือถ่าน แล้วใช้หม้อหุงข้าวเช็ดน้ำ”

ดารา “หุงข้าวเช็ดน้ำ คืออะไรคะ”

คุณย่า “คือการเอาข้าวสารและน้ำใส่หม้อตั้งบนเตาไฟให้ร้อนจนเดือด แล้วยกลงเขี่ยน้ำ จากนั้นยกขึ้นดงบนเตาไฟอ่อน ๆ จนสุก”

คุณปู่ “ทำให้ปู่มีน้ำข้าวกินทุกวัน”
 วิชา “แล้วรีดเสื้อผ้ากันอย่างไรครับ”

คุณปู่ “เราใช้เตารีดถ่าน อาศัยความร้อนจากถ่านที่ใส่ลงไปในเตารีด”

คุณย่า “ย่ามักจะใช้ถ่านที่เหลือจากหุงข้าว ทำกับข้าวมาใส่เตารีดรีดเสื้อผ้า”

อุษา “ลำบากแย่เลยนะคะ ไม่เหมือนปัจจุบันที่เรามีเครื่องใช้ไฟฟ้า”

คุณย่า “ไม่ลำบากหรอกลูก ถึงแม้ว่าเดี๋ยวนี้การดำเนินชีวิตจะสะดวกขึ้น แต่หากแก๊สหมดหรือไฟฟ้าดับก็มีปัญหา”

คุณปู่ “ข้าวของเครื่องใช้สมัยก่อนก็เหมาะกับชีวิตของคนสมัยนั้นที่คุ้นเคยกับชีวิตที่เรียบง่ายตามธรรมชาติ ส่วนของใช้สมัยปัจจุบันก็เหมาะสมกับชีวิตที่เร่งรีบแข่งขันกันของคนในสมัยปัจจุบัน”

๑. ให้นักเรียนสำรวจสิ่งของเครื่องใช้ในอดีต ภายในครอบครัวของตน สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของ ที่นักเรียนค้นพบจากพ่อแม่ญาติพี่น้อง แล้วนำข้อมูล หรือภาพมาเล่าแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ หน้า ชั้นเรียน

๒. ให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือ หรือวีดิทัศน์ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในอดีต

๓. ให้นักเรียนวาดภาพ “เครื่องมือ เครื่องใช้ใน อดีต” ระบายสีให้สวยงามพร้อมเขียนประโยชน์สิ่งของ นั้นๆ ได้ภาพ ๑ ข้อความ นำเสนอผลงาน และ ร่วมกันจัดป้ายนิเทศ

เรื่องที่ ๗ เมื่อก่อนกับวันนี้

เด็ก ๆ สนใจเรื่องที่คุณปู่คุณย่าเล่าจึงคุยกันต่อ

คุณปู่

“เมื่อก่อนแถวนี้เป็นสวน มีต้นไม้มาก อากาศดี แม่น้ำก็ใสสะอาด”

อุษา

“แถวนี้มีคนอยู่มากไหมคะ”

คุณย่า

“มากจ้ะ ชาวบ้านแถวนี้ทำสวนผัก ผลไม้กันทั้งนั้น เพราะดินดี เพาะปลูกได้ผลดี”

คุณปู่

“ที่นี่อยู่ใกล้แม่น้ำ คลองก็มีมาก ทำให้เดินทางสะดวก ขนผักผลไม้ใส่เรือไปขายได้ง่าย”

อูษา

“แล้วสมัยก่อนอยู่กันอย่างไหนคะ”

คุณปู่

“ปู่ก็ใช้น้ำจากลำคลองนี่แหละ สำหรับอาบ และซักเสื้อผ้า จับปลาในคลอง เก็บพืชผักที่มีในสวนมาทำอาหาร ไม่ต้องซื้อ มีอะไรก็แบ่งปันกัน เพราะคนแถวนี้รู้จักกันหมด”

คุณย่า

“บ้านใครทำนาก็มีข้าวกิน ไม่ต้องซื้อกิน”

ดารา

“ดีจังค่ะ **ที่ไหนมีความอุดมสมบูรณ์ ก็มี** คนอยู่กันมาก ถ้าอยู่ใกล้แม่น้ำก็ใช้ประโยชน์จากน้ำได้ด้วย”

คุณปู่

อารี

คุณย่า

“แล้วยังมีชีวิตเรียบง่ายตามธรรมชาติด้วยนะ”

“ทำไมเดี๋ยวนี้ยากกับสวนเหลือน้อยคะ”

“เพราะไม่มีคนช่วยทำจะ แต่ก่อนที่บ้านมีญาติพี่น้องอยู่รวมกัน ช่วยกันทำงาน แต่เดี๋ยวนี้ลูกหลานแยกย้ายกันไปตั้งครอบครัวของตัวเอง ไปทำงานอย่างอื่น จึงไม่มีคนช่วยกันทำสวนแล้ว”

คุณปู่

“เดี๋ยวนี้มีคนมาซื้อที่ดิน และชาวนาชาวสวนบางคนก็ขายที่ดินไปหมดแล้ว”

ดารา

“เขาซื้อไปทำไมคะ”

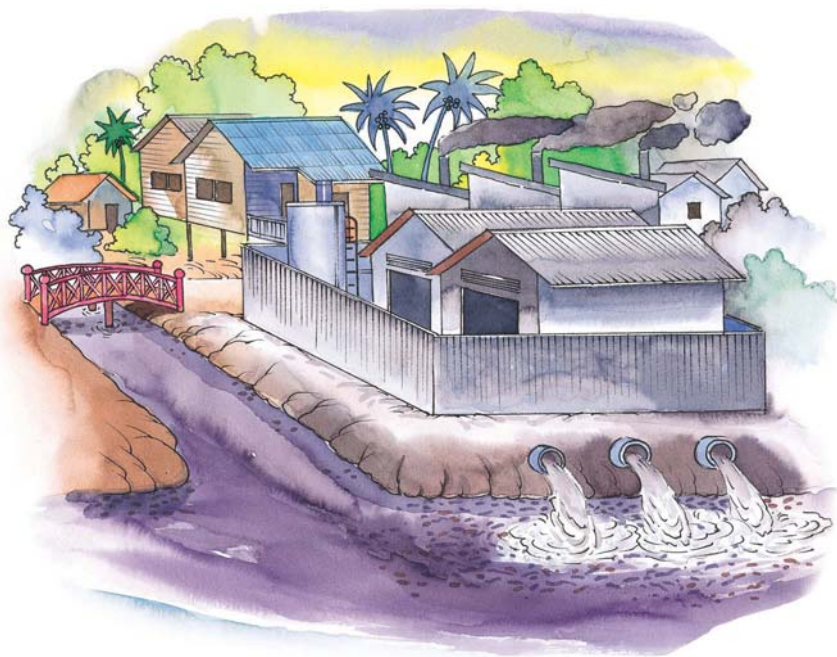

วิชา “เอาไปปลูกบ้านจัดสรรขาย อย่างที่เรา
เห็นตรงโน้น”

คุณปู่ “ตรงนั้นยังมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น
ทำให้น้ำเสีย อากาศเสียด้วย”

คุณย่า “ชาวบ้านบางส่วนก็ไปทำงานในโรงงาน”

คุณปู่ “การใช้ชีวิตในสมัยนี้กับสมัยก่อนต่างกัน
สมัยปู่ใช้เรือ ใช้เกวียน เดี่ยวนี้ใช้รถยนต์
แต่ก่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ ใต้ถุนสูง
เดี๋ยวนี้เป็นบ้านตึกอยู่ติดพื้น ทำให้น้ำท่วม
ง่ายด้วยนะ”

วิชา “เวลาผ่านไปก็มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น
นะครับ”

คุณปู่ “ใช่แล้วลูก เมื่อก่อนชีวิตอาจจะไม่มี
สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เมื่อมีการ
เปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน วิถีชีวิต
ก็เปลี่ยน ปู่กับย่าก็จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะ
ปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่
เกิดขึ้น”

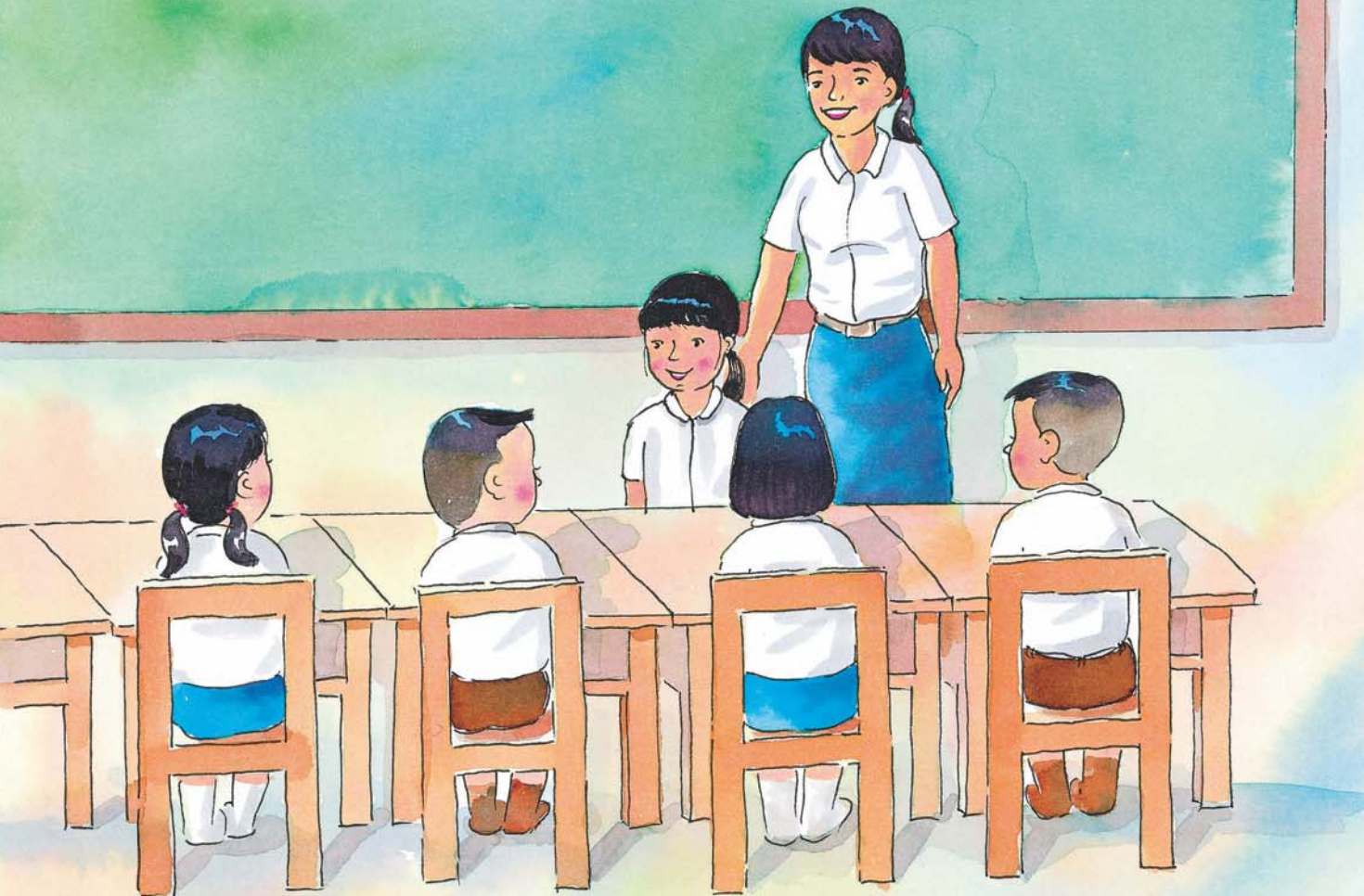
๑. เชิญวิทยากรหรือผู้สูงอายุในชุมชนมาเล่าประสบการณ์ให้นักเรียนฟังถึงความแตกต่างของการดำรงชีวิตในชุมชนและท้องถิ่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

๒. ให้นักเรียนสำรวจบริเวณบ้านของนักเรียนว่ามีสิ่งใดบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อปีที่ผ่านมา แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

๓. ให้นักเรียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของบ้านของนักเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง

เรื่องที่ ๘ ย้ายบ้าน

คุณครู
วันดี

“นี่คือ วันดี เป็นเพื่อนใหม่ของพวกเรา”

“สวัสดีค่ะ ฉันชื่อ วันดี บ้านเดิมของฉันอยู่
ที่จังหวัดแพร่ พ่อกับแม่ของฉันย้ายมา
ทำงานที่นี่”

วิชา “ทำไมเธอถึงต้องย้ายบ้านมาล่ะ”

วันดี “เมื่อก่อนที่บ้านของฉันทำนา แต่เดี๋ยวนี้
แห้งแล้งทำนาไม่ได้ พ่อของฉันจึงย้ายมา
หางานทำในเมืองจ๊ะ”

ดารา “พ่อของเธอทำงานที่ไหนจ๊ะ”

วันดี “ทำงานที่โรงงานทอผ้า ส่วนแม่ของฉัน
ขายอาหารในตลาด”

อุษา “เธอมาโรงเรียนอย่างไรจ๊ะ”

วันดี “เมื่อก่อนที่ฉันอยู่ที่จังหวัดแพร่ ฉันเดินไปเรียน แต่เดี๋ยวนี้ฉันต้องนั่งรถประจำทางมาโรงเรียนจ้ะ”

อารี “เธอชอบบ้านใหม่ไหม”

วันดี “ไม่จ้ะ แต่แม่ของฉันบอกว่าเราต้องปรับตัวให้เข้ากับชีวิตใหม่ เพราะเราจำเป็นต้องย้ายมาอยู่ในเมือง”

คุณครู “ครูเห็นด้วยค่ะ วันดีจะต้องรู้จักปรับตัว แม้ว่าวันดีจะย้ายจากที่อยู่เดิม แต่ก็รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่”

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลาและสถานการณ์

๒. ให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว และการได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น การย้ายบ้าน การเปลี่ยนแปลงอาชีพของพ่อแม่ เป็นต้น

๓. ให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีตที่นักเรียนประทับใจ เช่น บ้านเก่าของฉัน เพื่อนของฉัน โรงเรียนเก่าของฉัน เป็นต้น

หน่วยที่ ๔ สัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย

สำหรับครูและผู้ปกครอง

มาตรฐาน ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส ๔.๓ (๑) อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

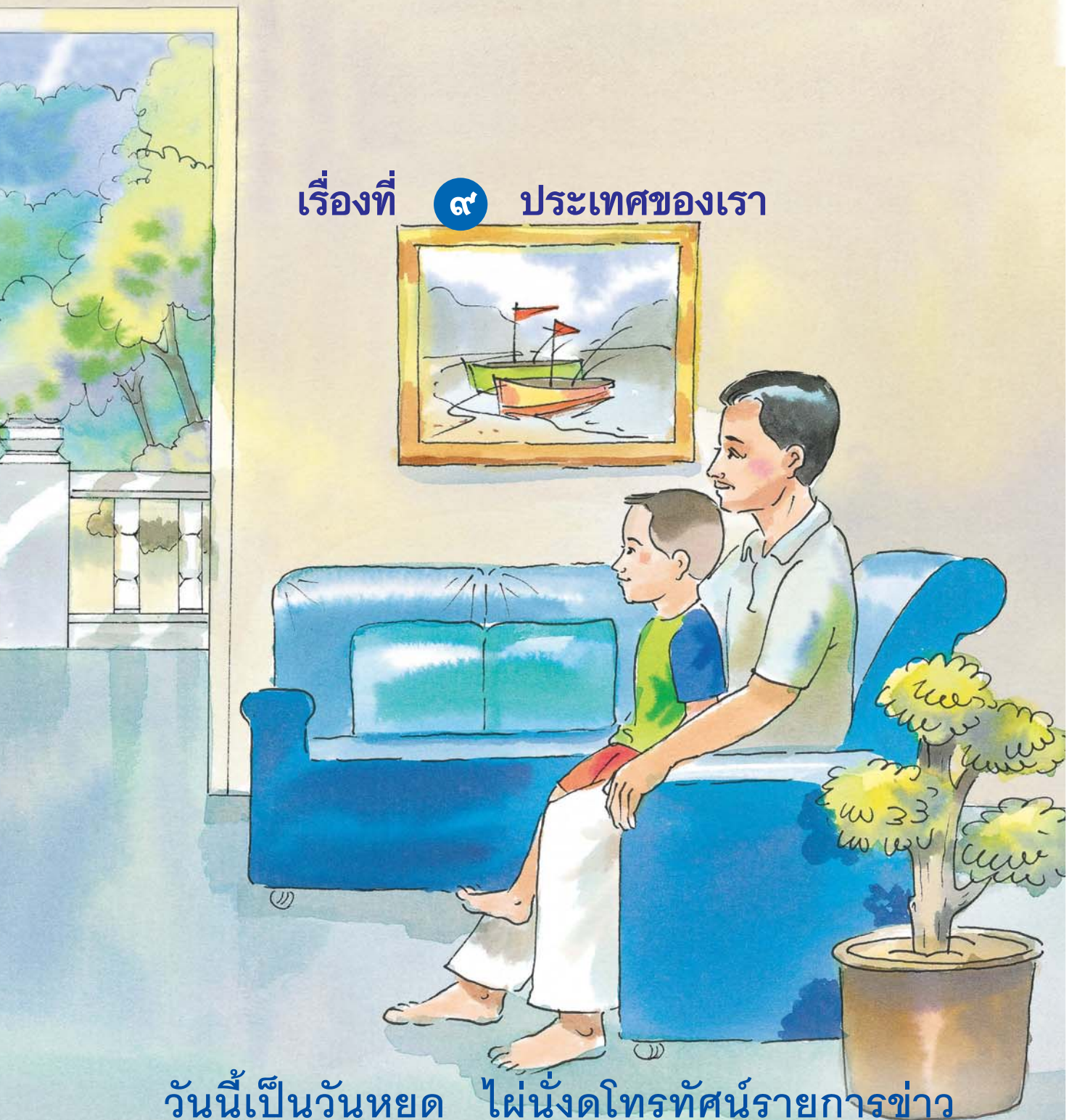
สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายและความสำคัญของธงชาติไทย เพลงชาติไทย ภาษาไทย
๒. ความสำคัญของเอกลักษณ์ไทย เช่น แผนที่ประเทศไทย มารยาทไทย
๓. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ

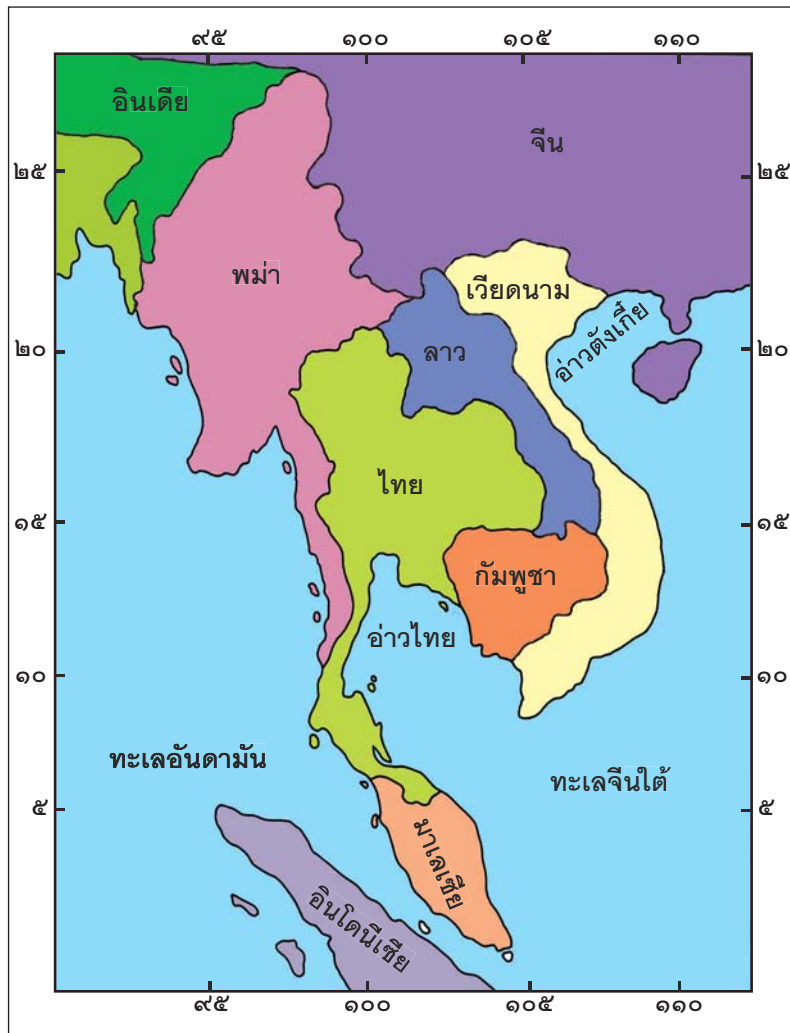

เรื่องที่ ๙ ประเทศของเรา

วันนี้เป็นวันหยุด ใผ่นั่งดูโทรทัศน์รายการข่าว
ประจำวันกับพ่อ

ใผ่ “พ่อครับ ประเทศไทยของเราอยู่ตรงไหนของ
โลกครับ”

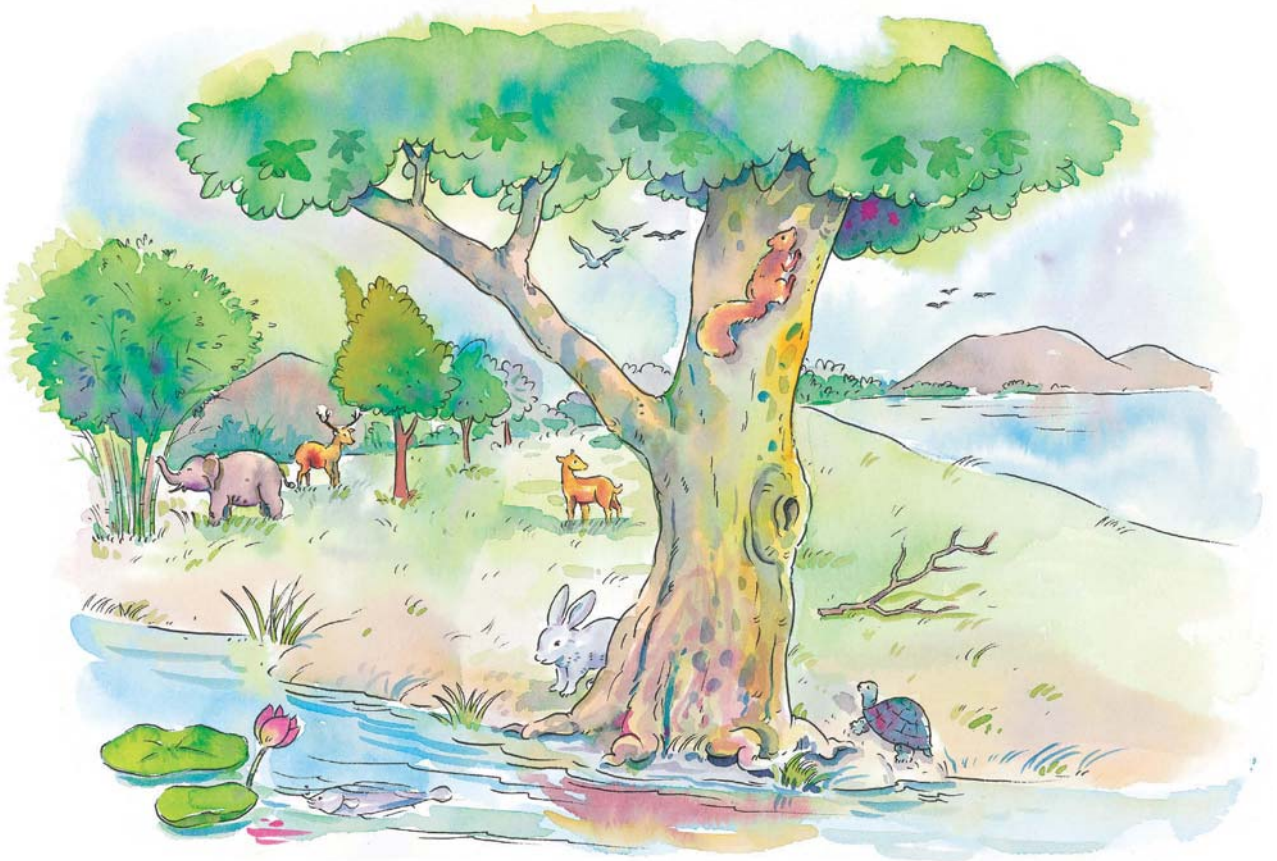
แผนที่ประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง

พ่อเดินไปหยิบแผนที่แล้วชี้ให้ไผ่ดู

พ่อ “นี่คืออาณาเขตของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่กว้างใหญ่”

ไผ่ “ดูจากแผนที่แล้ว ประเทศไทยมีรูปร่างเหมือนขวานอันใหญ่เลยนะครับ”

พ่อ “ลักษณะภูมิประเทศของเมืองไทยมีพื้นที่
หลายแบบ มีแม่น้ำ ภูเขา ทะเล ที่ราบ และ
มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น
แร่ธาตุ ป่าไม้ และสัตว์ป่า”

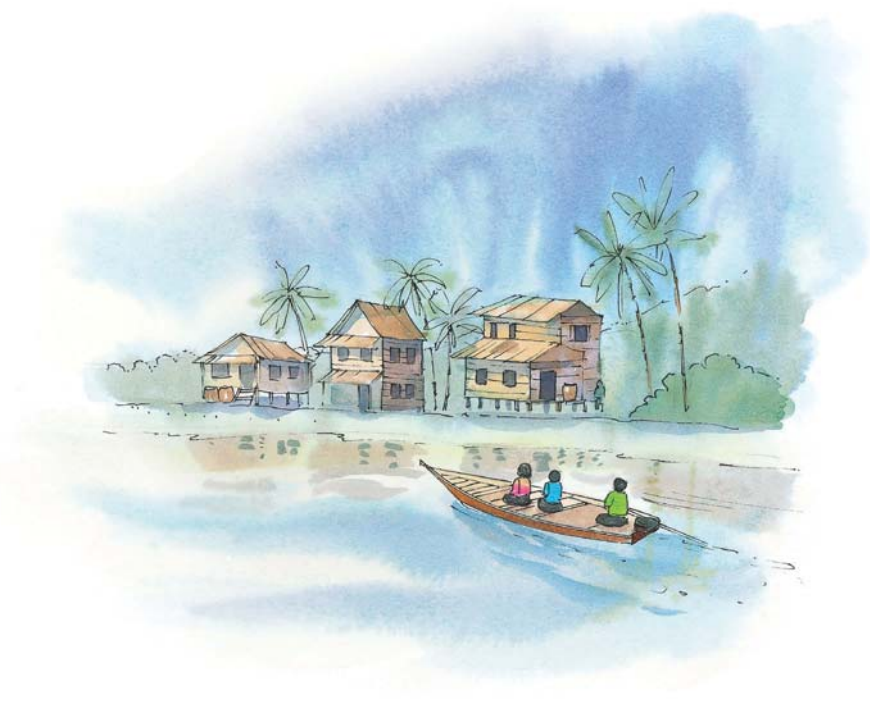

ไผ่ “คนไทยโชคดีมากนะครับที่ประเทศมีธรรมชาติ
ที่อุดมสมบูรณ์และสวยงามอย่างนี้ แล้ว
คนไทยอยู่ที่นี่กันตั้งแต่เมื่อไหร่หรือครับ”

พ่อ “คนไทยตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณประเทศไทยนี้
มานานนับพันปีแล้ว บ้างก็อยู่ที่ราบ ใกล้เคียง
แม่น้ำ ชายทะเล บนภูเขาก็มีนะ”

ไผ่ “บ้านเดิมของลีซอเพื่อนของผมอยู่บนภูเขา
ครับ”

พ่อ “ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนผืนแผ่นดินไทย เรา
สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข”

๑. ให้นักเรียนระบายสีแผนที่ประเทศไทยในแผนที่
โครงร่างที่ครูแจกให้ และให้นักเรียนเขียนคำว่าแผนที่
ประเทศไทยใต้แผนที่

๒. ให้นักเรียนเล่นเกมต่อภาพแผนที่ประเทศไทย

เรื่องที่ ๑๐ ธงไตรรงค์

วันนี้ครูใจดีสอนให้นักเรียนวาดรูปธงชาติ

คุณครู “ไหนลองบอกครูซิคะว่าธงชาติไทยมี
ลักษณะอย่างไร”

ก้อย “เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าค่ะ”

ไผ่ “มี ๓ สี ครับ คือ
สีแดง หมายถึง ชาติ
สีขาว หมายถึง ศาสนา
สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์”

คุณครู “เก่งมากค่ะ ธงชาติไทยมีสามสี เราจึงเรียกว่าธงไตรรงค์ เพราะไตร แปลว่า สาม รงค์ แปลว่า แถบสี ธงชาติและเพลงชาติเป็น สิ่งแสดงถึงความเป็นชาติที่เป็นเอกราชของเรานะคะ”

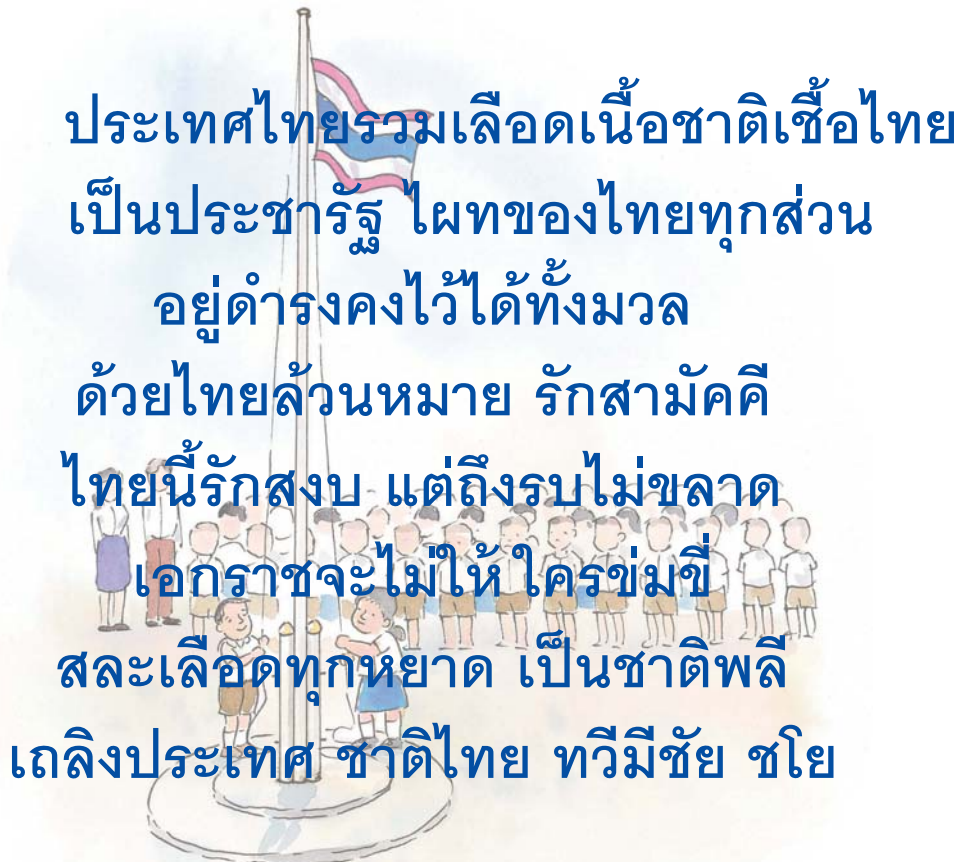
ก้อง “เราจะต้องยืนตรงเคารพธงชาติ”

คุณครู “คนไทยทุกคนควรยืนตรงเคารพธงชาติ ขณะเชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาด้วยความ ภาคภูมิใจในความเป็นชาติ และการ เสียสละของบรรพบุรุษไทยค่ะ”

เพลงชาติไทย

คำร้อง พันเอก หลวงสารานุกรมประพันธ์ (นวล ปาจิณพยัคฆ์)

ทำนอง พระเจนดุริยางค์ (ปิติวาทะกร)

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี
ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด
เอกราชจะไม่ให้ ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาด เป็นชาติพลี
เถลิงประเทศชาติไทย ทวีมิชั้ย ชโย

๑. ให้นักเรียนระบายสีธงชาติไทย

๒. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงชาติไทยให้ถูกต้อง ทั้ง
คำร้อง จังหวะ และท่วงทำนอง โดยให้ทราบความหมาย
อย่างสรุป

เรื่องที่ ๑๑ คนไทยไหวสวย

วันหนึ่ง อูษานั่งดูโทรทัศน์กับแม่ เห็นภาพ
ชาวต่างชาติพนมมือไหว้และพูดภาษาไทย

อูษา “แม่คะ ชาวต่างชาติคนนี้ไหว้และพูดภาษาไทยได้ด้วย”

แม่ “การไหว้เป็นวัฒนธรรมไทยที่มีมานาน และ
หลาย ๆ ชาติก็มีการไหว้เหมือนกัน”

อุษา “หนูเคยเห็นชาวอินเดียนในโทรทัศน์ก็ไหว้เหมือนกันนะคะ”

แม่ “ใช่จ้ะ เรามีการไหว้หลายแบบ และการไหว้ของเราก็เป็นเอกลักษณ์ของชาติ”

อุษา “มีอะไรบ้างคะ”

แม่ “มีทั้งการไหว้พระ การไหว้ผู้ใหญ่ การรับไหว้คนที่เสมอกันหรือเด็กกว่าเรา”

อุษา “จริงด้วยค่ะ”

แม่ “การไหว้เป็นวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เราต้องรักษาไว้ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องด้วย”

๑. ให้นักเรียนเล่าเรื่องถึงประเพณีหรือวัฒนธรรมที่นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมกับครอบครัวหรือเพื่อน ๆ

๒. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เช่น มารยาทไทย การทำความเคารพ ผู้ใหญ่ การเดินผ่านผู้ใหญ่ การพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะเหมาะสมกับกาลเทศะ มารยาทการรับประทานอาหาร เป็นต้น

๓. ครูจัดประกวดนักเรียนผู้มีมารยาทดีเพื่อแสดงผลฝึกปฏิบัติจากข้อ ๒

๔. ครูนำนักเรียนไปฝึกปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาที่ศาสนสถานของศาสนาที่นักเรียนนับถือ

เรื่องที่ ๑๒ ภาษาไทยของเรา

แม่ “อุษารู้ไหมว่าสิ่งสำคัญที่แสดงความเป็น
คนไทยมีอะไรบ้าง”

อุษา “รู้ค่ะ ภาษาไทยใช้ไหมคะ”

แม่ “ใช่จ้ะ ภาษาไทยของเรามีความเก่าแก่ เรา มีตัวหนังสือไทยมานานกว่า ๗๐๐ ปีแล้ว และเป็นเอกลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย”

อุษา “ทำไมถึงเป็นเอกลักษณ์ของชาติคะ”

แม่ “เพราะเป็นภาษาที่คนไทยใช้พูด ใช้เขียน ใช้ติดต่อกันมาช้านาน”

อุษา “เราก็คือต้องช่วยกันรักษาไว้ใช่ไหมคะ”

แม่ “ใช่จะ เราต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เช่น ใช้คำพูดให้ถูกต้อง”

อุษา “แล้วก็เขียนให้ถูกต้อง พูดควบบก้ำให้ถูก เหมือนที่แม่กับครูสอนด้วยค่ะ”

แม่ “ใช่จะ ภาษาไทยของเราจะได้เป็นเอกลักษณ์ ประจำชาติไทยของเราตลอดไป”

๑. ให้นักเรียนใช้คำที่ครูกำหนดให้แต่งประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ ที่ถูกต้อง

๒. ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่แสดงให้เห็นประโยชน์ของภาษาไทยในการสื่อสาร หรือให้ความบันเทิง เช่น

- เล่นเกมจับคู่ภาพกับคำศัพท์ภาษาไทย
- อ่านบทร้อยกรองที่มีความไพเราะ เช่น
กลอนสุภาพ
- ร้องเพลงประกอบดนตรี

หน่วยที่ ๕ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

สำหรับครูและผู้ปกครอง

มาตรฐาน ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส ๔.๓ (๒) บอกสถานที่สำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

ส ๔.๓ (๓) ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น

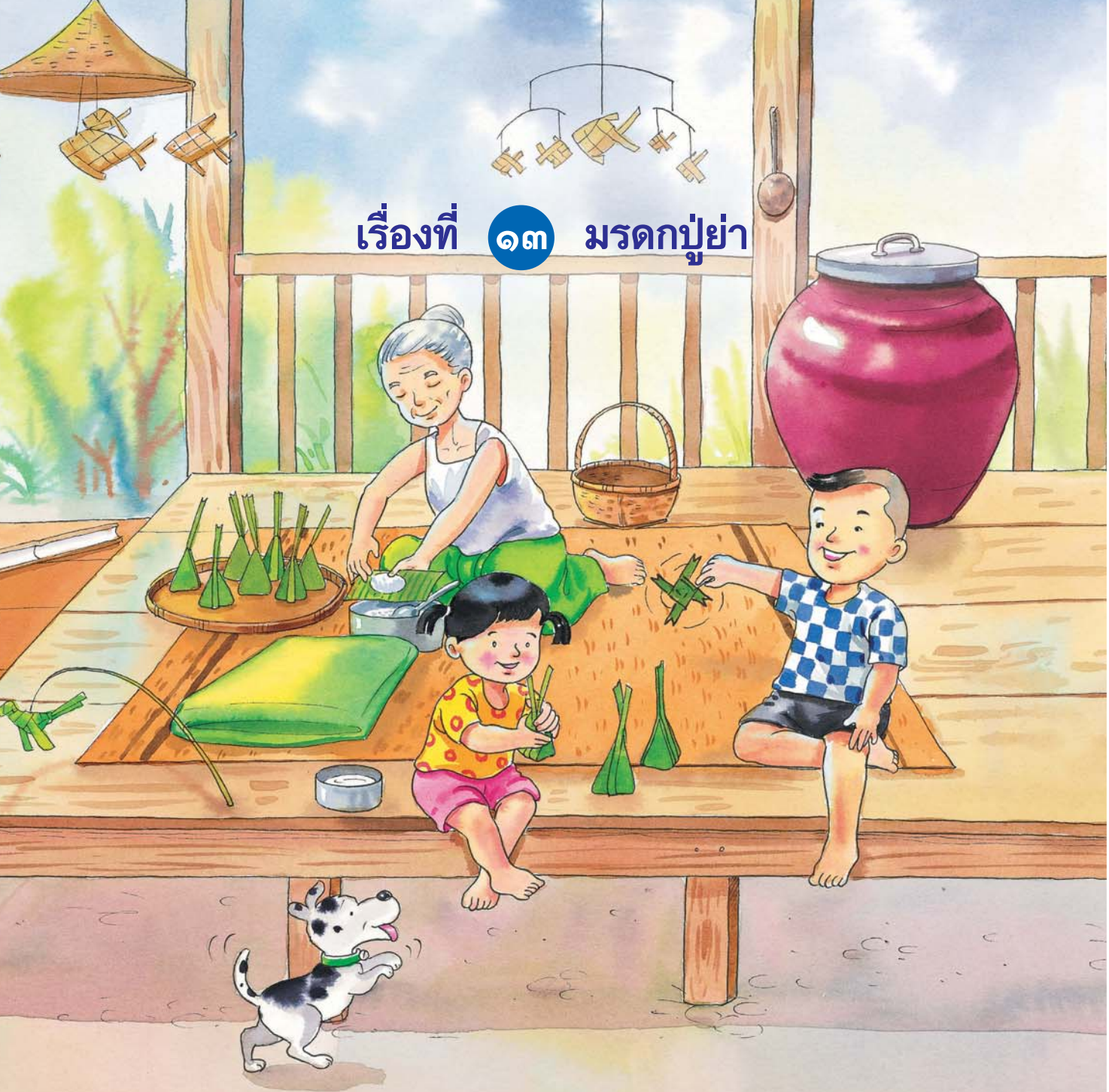
สาระการเรียนรู้

๑. ภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่ภาคภูมิใจ
๒. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน
๓. ความภูมิใจในความเป็นไทย

เรื่องที่ ๑๓ มรดกปู่ย่า

วิชา

“วันนี้ผมเล่าให้เพื่อนฟังว่าคุณย่าใช้ใบตอง
ห่อขนม คุณปู่ทำของใช้จากไม้ไผ่ และกะลา
มะพร้าวครับ”

นารี

“ทำไมเราต้องทำของใช้เองด้วยล่ะคะ”

คุณย่า “บ้านของเรามีวัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง ไม้ไผ่อยู่มาก เราจึงนำมาใช้ประโยชน์ ไม่ต้องไปซื้อหาข้าวของเครื่องใช้หลาย ๆ อย่าง เพราะเราทำได้”

คุณปู่ “ของใช้พวกตะกร้า กระบุงนี้เราทำกันมา ตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตาทวดแล้ว ปู่ก็เรียนรู้วิธีทำ มาจากพ่อแม่ของปู่”

คุณย่า “ความรู้พวกนี้เป็นภูมิปัญญาไทยที่คนรุ่น
ก่อนสร้างไว้ให้ลูกหลาน แล้วก็ถ่ายทอด
ต่อๆ กันมา ทำให้ความรู้เหล่านี้ไม่สูญหาย”

นารี “ดีจังค่ะ ต่อกันไปหนูจะหัดห่อขนมด้วยใบตอง
และสานตะกร้าให้เก่งๆ เหมือนคุณปู่คุณย่า
นะคะ”

คุณย่า “ดีจ้ะ งานฝีมือต่างๆ ของปู่ย่าตายายจะได้
ไม่สูญหายไป”

๑. ให้นักเรียนบอกถึงภูมิปัญญาในชุมชนที่นักเรียน
รู้จักเพิ่มเติม

๒. ให้นักเรียนนำสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในบ้าน
เช่น กระบุง ตะกร้า ว่าว เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ฯลฯ
มาศึกษาและช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของการใช้ หรือวิธีการทำ

๓. ให้นักเรียนชมการสาธิตของวิทยากรในท้องถิ่น
ในการผลิตสิ่งของเครื่องใช้จากวัสดุในท้องถิ่น

๔. ให้นักเรียนฝึกหัดขนม การทำของเล่น การทำ
เครื่องใช้ต่างๆ จากใบตองหรือวัสดุอื่นในท้องถิ่น

เรื่องที่ ๑๔ สมุนไพรในสวน

อาพานิดหน่อยเข้าไปเดินเที่ยวในสวนหลังบ้าน
ในสวนมีผลไม้หลายชนิด เช่น ขนุน น้อยหน่า
มะม่วง มะปราง กลั้ว และยังมีต้นไม้อื่นๆ
ขึ้นปกคลุมเต็มบริเวณ

นิดหน่อย “นั่นต้นอะไรคะ”

อา “ต้น**ว่านหางจระเข้** เป็นพืชที่มีประโยชน์
หลายอย่าง ซึ่งสามารถนำมาประกอบ
อาหารรับประทานได้ หรือใช้เป็นยา
รักษาผิวหนังที่เกิดรอยไหม้ก็ได้ค่ะ”

นิดหน่อย “อาทราบได้อย่างไรคะว่าว่านหางจระเข้
มีประโยชน์ ช่วยรักษาอาการไหม้บน
ผิวหนังได้”

อา

“คุณย่าท่านใช้แล้วได้ผลดีมากก่อน จึงบอกอาให้รู้ว่าพืชบางอย่างในสวน เป็นสมุนไพร รักษาโรคได้”

นิดหน่อย

“ในสวนของเรามีสมุนไพรมากไหมคะ”

อา

“มีหลายอย่างเชียวนะ เช่น **ขมิ้น** **ไพล** **ขิง** **ข่า** **ตะไคร้** แต่ละชนิดก็มีสรรพคุณในการรักษาโรคแตกต่างกันไป”

ขมิ้น

ขิง

ข่า

ตะไคร้

กระชาย

มะกรูด

มะระขี้นก

อา

“นี่ก็เป็นภูมิปัญญาอีกอย่างหนึ่งของคนไทย ที่รู้จักนำเอาพืชพื้นบ้านที่มีประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน”

นิดหน่อย

“ปลอดภัยและประหยัดด้วยใช่ไหมคะ”

อา

“วงการแพทย์ปัจจุบันนี้ ยังได้นำเอาสมุนไพรมาทำยารักษาโรคตั้งหลายอย่างด้วยนะ”

๑. พานักเรียนไปศึกษาสวนสมุนไพร และชมการ
สาธิตการใช้พืชสมุนไพรในการรักษาโรค จากวิทยากร
ในท้องถิ่น

๒. นักเรียนปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียน เช่น ข่า
ขิง ตะไคร้ ใบโหระพา ฯลฯ

เรื่องที่ ๑๕ มรดกวัฒนธรรมในชุมชน

วันนี้วันพระตรงกับวันหยุด คุณพ่อคุณแม่
พาฉันไปทำบุญที่วัดใกล้บ้าน

เฝ๊ย “พ่อครับ โบสถ์หลังนี้เก่ามากเลยนะครับ”

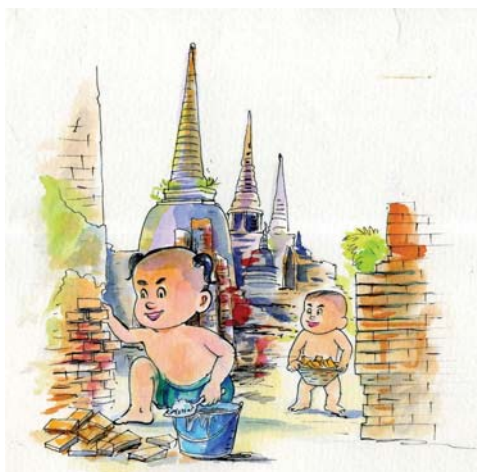
คุณพ่อ “เก่ามากลูก เพราะโบสถ์หลังนี้สร้างขึ้นมา
นานมากกว่า ๔๐๐ ปีมาแล้ว”

ไผ่ “ตอนนี้มีโบสถ์หลังใหม่แล้ว โบสถ์หลังเก่านี้
ก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร”

คุณแม่ “โบสถ์หลังนี้ แม้จะเล็กกว่า และดูเก่ากว่า
แต่ก็มีลักษณะสวยงามมาก ฝาผนังภายใน
โบสถ์มีภาพเขียนพุทธประวัติอยู่”

คุณพ่อ “ดูซิลูก ทำไมชาวต่างชาติจึงชอบมาท่องเที่ยว
ในประเทศไทย อย่างหนึ่ง คือ เพื่อชม
ความงดงามของสถาปัตยกรรมไทย เช่น
โบสถ์หลังเก่าของเรา และชมจิตรกรรมฝาผนัง
ภายในโบสถ์”

ไผ่ “ดีจังเลยนะครับที่ฝรั่งยังสนใจโบสถ์เก่า ๆ
ที่บ้านเรา”

คุณพ่อ “พ่อว่าดีหลายอย่างนะ **สิ่งดี ๆ เหล่านี้เป็น
ลักษณะเฉพาะของไทยที่แตกต่างจาก
ประเทศอื่น** วัดที่สวยงามของเรา นอกจาก
จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามา
จับจ่ายใช้สอย นำรายได้สู่ประเทศของเราแล้ว
ยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เราทุกคน
ควรภูมิใจ และช่วยกันดำรงรักษาไว้สืบ
ต่อไป

๑. ให้นักเรียนวาดภาพ และเขียนข้อความประกอบเรื่อง “ฉันรักเมืองไทย” ตามความเหมาะสม และนำผลงานมาจัดป้ายนิเทศ

๒. ให้นักเรียนสำรวจแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่นักเรียนชอบและภาคภูมิใจ รวบรวมภาพและนำมาจัดป้ายนิเทศ

ครอบครัวของน้ำใจเดินทางไปเยี่ยมญาติที่
จังหวัดสงขลา ทุกคนดีใจที่ได้พบกัน

น้ำใจ

“อากงท่าทางมีความสุขมากที่ได้เจอพี่น้อง
ที่มาจากเมืองจันทน์ด้วยกันนะคะ”

พ่อ

“พวกเขาเป็นคนไทยเชื้อสายจีนเหมือนกับ
เรา ค้าขายอยู่ที่นี่กันมานานแล้ว”

น้ำใจ “คนสงขลาเป็นคนไทยเชื้อสายจีนทั้งหมด หรือเปล่าคะ”

พ่อ “สงขลาเหมือนจังหวัดอื่นๆ ที่มีคนไทยหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ บางคนก็มีเชื้อสายจีน บางคนก็เป็นคนไทยเชื้อสายมลายู บางคนก็มีเชื้อสายมอญ หรือเชื้อสายลาว”

ยินดี “หนูเห็นมัสยิดตั้งอยู่หลายแห่ง คนที่นี่นับถือศาสนาอิสลามด้วยใช่ไหมคะ”

พ่อ “ใช่ คนไทยที่นี้บางคนก็นับถือศาสนาอิสลาม บางคนก็นับถือศาสนาพุทธและมีศาสนาอื่นๆ ด้วย”

น้ำใจ “ประเทศไทยของเรานี้ดีจังเลยนะคะ ที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติ หลายศาสนา อยู่ร่วมกันได้”

พ่อ “เพราะทุกคนคือคนไทย
มีพระมหากษัตริย์องค์เดียวกัน
พูดภาษาเดียวกัน
สืบทอดวัฒนธรรมไทยร่วมกัน
จึงควรรักและสามัคคีกันไว้”

๑. ให้นักเรียนระบายสีภาพคนที่แสดงความหลากหลาย เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ที่อยู่ภายในแผนที่ประเทศไทย และให้เติมรูปและชื่อตัวเองลงไปในพื้นที่ดังกล่าว และเขียนใต้ภาพว่า “เราคือคนไทย”

๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องหน้าที่ของนักเรียนในฐานะที่เป็นคนไทย

เรื่องที่ ๑๗ ความภูมิใจในความเป็นไทย

คุณครู “ลองบอกครูสิคะว่าพวกเราเป็นใคร”

นักเรียนพูดขึ้นพร้อมกันว่า **“พวกเราคือคนไทย”**

คุณครู “พวกเราโชคดีที่เกิดเป็นคนไทยเพราะอะไร
คะ”

ก้อย “ประเทศไทยของเราเป็นชาติเก่าแก่ ที่มี
ประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานค่ะ”

ก้อง “บรรพบุรุษของเราสร้างสรรค์ภูมิปัญญา
และวัฒนธรรมที่ดั่งามไว้ให้มากมายครับ”

ไผ่ “ประเทศของเรามีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ครับ”

ยีนดี “คนไทยมีหลากหลายเชื้อชาติและศาสนา แต่เราก็อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขค่ะ”

นิดหน้อย “เรามีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติค่ะ”

หนูแดง “คนไทยนิสัยดี ยิ้มเก่ง มีน้ำใจงามและชอบช่วยเหลือเกื้อกูลกันค่ะ”

คุณครู “พวกเราควรรักษาภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย
และช่วยกันสืบสานวัฒนธรรมไทยนะคะ
ครูอยากจะให้พวกเราจดจำเอาไว้ว่า”

**เราคือคนไทย
ประวัติศาสตร์ยาวนาน**

**ภูมิใจในชาติ
สืบสานวัฒนธรรม**

๑. พานักเรียนไปทัศนศึกษาภายในท้องถิ่น หรือ จังหวัด เช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยว ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับทราบสิ่งดีๆ ของประเทศไทย

๒. ให้นักเรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ใน ชุมชน แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟังในห้องเรียน

๓. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย

บรรณานุกรม

ศีกฤทธิ์ ปราโมช, มรว. (บรรณาธิการ) **ลักษณะไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๕
ฉวีงาม มาเจริญ **ธงไทย**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์
กรมศิลปากร, ๒๕๒๐.

นิคม มวลีกะคามะ, **วัฒนธรรม : บทบาทในยุคโลกาภิวัตน์**. กรมศิลปากร จัดพิมพ์, ๒๕๔๕
ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. **ประเทศของเรา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๕
ศึกษาธิการ, กระทรวง. **ประวัติศาสตร์ไทยจะสอนกันอย่างไร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๓

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้เขียน

นางสาวศิริพร ตาบเพชร
นางสาวศิริพร กรอบทอง
นางสาววันเพ็ญ สัจจิตโต
นางมนพร จันทร์ค้อย
นางเย็นจิตต์ ไผยริน
นางมณีนีลักษณ์ แพงดี

ผู้ตรวจ

ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร

บรรณาธิการ

นางระวีวรรณ ภาคพรต
นายพีรพน พิสนพงศ์

ผู้วาดภาพประกอบ

นายปรีเปรม เปลี่ยนบำรุง
นายอดุลย์ กล้านาค
นายบุญญฤทธิ์ ก้องสมุทร
นายสมคิด เจริญสกุลชัยพร
นายสุมิตร ชุ่นเซ่ง
นางประภาลิณี เจริญสกุลชัยพร

วาดภาพปก

นายปรีเปรม เปลี่ยนบำรุง

ออกแบบปกและรูปเล่ม

นายสฤณี ลิงห์ลำพอง

เอื้อเฟื้อภาพประกอบ

สำนักราชเลขาธิการ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

คอมพิวกราฟิก

นายอุดม คล่องแคล่ว
นายกิตติศักดิ์ ธีรวานนท์
นางศศิธร บุญพรหม

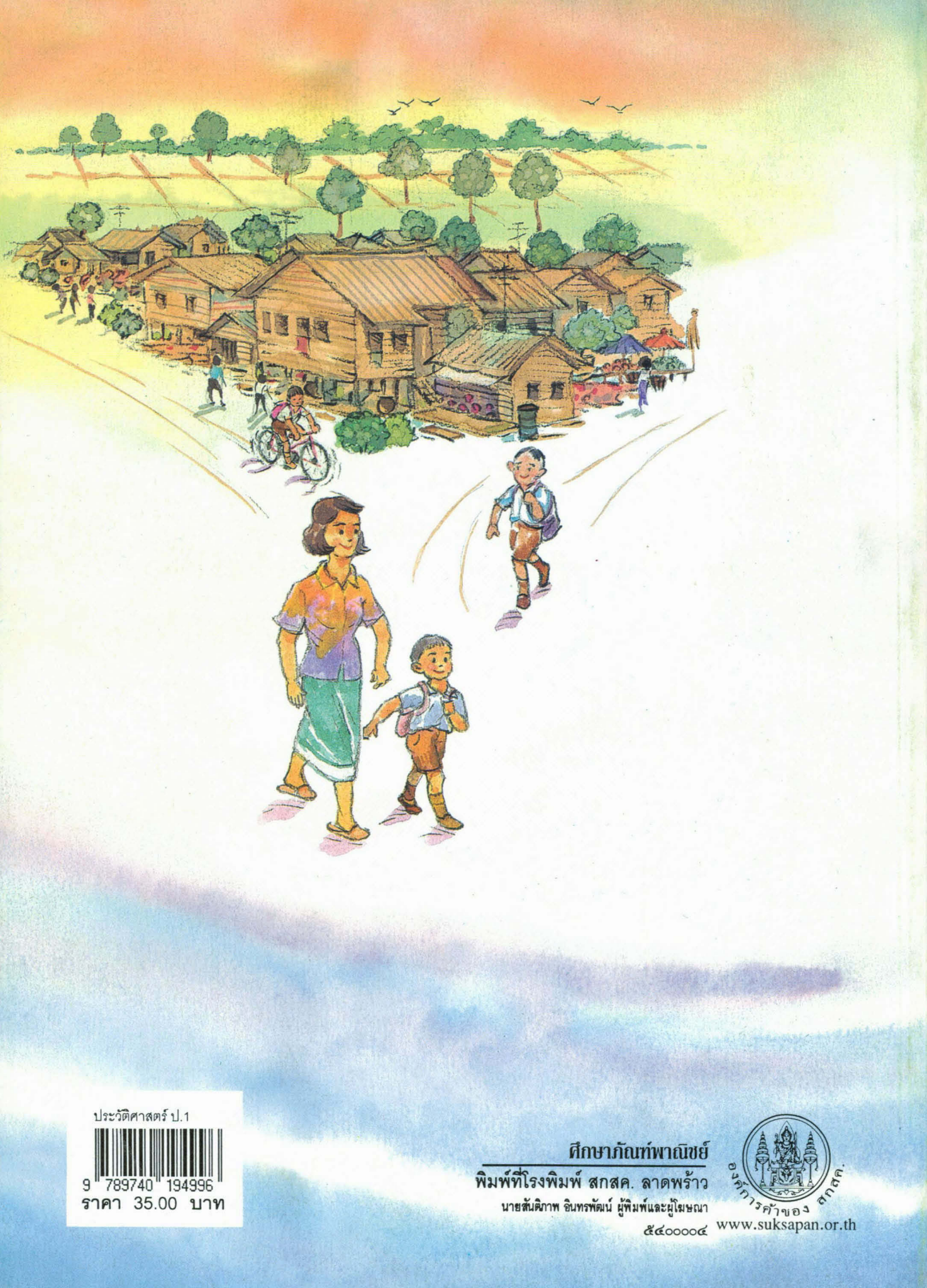
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประวัติศาสตร์ ป.1

9 789740 194996
ราคา 35.00 บาท

ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์
พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว
นายสันติภาพ อินทรพัฒน์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๕๔๐๐๐๐๔

www.suksapan.or.th